COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİNİN HAZİNE TAŞINMAZLARININ YÖNETİMİNDE KULLANIMI

Hakan GÜNGÖR[1], Ulaş ANKITCI[1], Uluç ÇAĞATAY[2]

[1]T.C Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü, gnmd_cbs@milliemlak.gov.tr
[2]İzmir Defterdarlığı Milli Emlak Dairesi Başkanlığı, uluc_cagatay@milliemlak.gov.tr

ÖZET

Türkiye'de Hazinenin özel mülkiyetinde olan veya Devletin Hüküm ve Tasarrufu altında bulunan taşınmazların yönetimi Maliye Bakanlığına bağlı Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu işlevin bilgi çağının şartlarına uygun olarak etkin ve verimli bir biçimde yerine getirilmesi amacıyla 1996 yılından itibaren Milli Emlak Otomasyon Projesi (MEOP) uygulamaya alınmıştır. Bugüne kadar MEOP ile ülkemizde bulunan tüm hazine taşınmazları ilişkisel veritabanında sunucu-istemci mimarisi kullanılarak kayıt altına alınmış olup, hazine taşınmazları üzerinden gerçekleştirilen bütün işlemlerin (satış, kira, kamulaştırma) takibi bu sistem üzerinden eşzamanlı olarak sürdürülmektedir. Günümüzde 81 il merkezi ve tüm ilçelerde MEOP kapsamında otomasyona geçilmiş bulunmakta ve bu birimlerde girilen veriler hiyerarşik bir yapıda merkeze replike edilmektedir.

Semantik verilere dayalı olarak hazırlanan bir veritabanı yapısını kullanan MEOP uygulama programlarının, taşınmazların tümünün konum referansı içermesi sebebiyle bir CBS projesi aşamasına taşınması üzerine çalışmalar sürdürülmektedir. Projenin bir ayağı olarak veritabanında bulunan tapu bilgileri ile harita bilgilerinin il veya ilçe bazında taşınmaz bilgileri üzerinden ilişkilendirilmesi düşünülmektedir. Bu amaçla Ankara metropol ilçeleri, Bursa metropol ilçeleri; İzmir Çiğli ilçesi ve Kırıkkale Merkez ilçesinde pilot uygulamalar yapılmış ve sonuçları kurumsal intranet sayfasından sunulmuştur.

Yukarıda bahsedilen öncelikler kapsamında hazırlanan bu çalışmada Coğrafi Bilgi Sistemlerinin tasarım ve uygulama boyutları ile Milli Emlak Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra birimlerindeki kullanımı gösterilerek gelecekteki kurumsal hedefleri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Sözcükler: Milli Emlak Genel Müdürlüğü, Milli Emlak Otomasyon Projesi (MEOP), Coğrafi Bilgi Sistemleri, Hazine Taşınmazlarının Yönetimi, Replikasyon

THE USE OF GEOGRAPHIC INFORMATION SYSTEMS IN THE MANAGEMENT OF PUBLIC LANDS

ABSTRACT

In Turkey, management of the real properties which belong to Turkish Treasury or which are under the rule and possession of the State is carried out by the General Directorate of National Property connected with Ministry of Finance. Since 1996, Automation Project of National Property has been put in use to perform this task effectively and efficiently conforming according to conditions of the information age. Thus far all the public lands in the country have been recorded with APNP using the client-server architecture in relational database and legal proceedings of all the transaction carried out on the public land (sale, rent, expropriation etc.) is maintained simultaneously with this system. Currently, within the scope of APNP the automation system is used in 81 provinces and in all districts, the data submitted to these units are replicated to the Central Unit in a hierarchal structure.

Works and studies on raising APNP application programs to the GIS project level for all the real properties contains local references have been maintained as APNP programs use a database structure prepared depending on the semantic data. As a part of the project, it is aimed to correlate the title and spatial data in the database with the real properties based on province and district. To this end, pilot applications have been carried out in metropolitan districts of Ankara, districts of Bursa, Çiğli districts of İzmir, central districts of Kırıkkale and the results have been published in corporate intranet page.

In this study prepared with the presented priorities above, the future corporate goals of geographic information system will be emphasized by showing its usage in the center of General Directorate of National Property and in provincial units with its design and application extents.

Keywords: General Directorate of National Property, Automation Project of National Property (APNP), Geographic Information Systems, Management of The Public Land, Replication

1. MİLLİ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN YAPISI VE GÖREVLERİ

Milli Emlak Genel Müdürlüğü, Maliye Bakanlığına bağlıdır. Merkez ve taşra teşkilatı olarak hizmet vermektedir. 178 ve 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelere göre Milli Emlak Genel Müdürlüğünün taşra teşkilatı; milli emlak servisi, milli emlak müdürlüğü ve milli emlak daire başkanlığı şeklinde örgütlenmektedir. Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Kocaeli ve Adana il merkezlerinde defterdara bağlı Milli Emlak Dairesi Başkanlığı bulunmaktadır. Daire başkanlıklarına bağlı olarak Emlak Müdürlükleri bulunmaktadır. Diğer 75 il merkezinde ise defterdara bağlı Milli Emlak Müdürlükleri bulunmaktadır. İlçelerde malmüdürlüklerine bağlı Milli Emlak Servisleri mevcuttur.

Özel kanunlarla verilen yetkiler dışında, Hazine malları konusunda genel yetkili kuruluş Milli Emlak Genel Müdürlüğüdür. 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13. maddesine göre genel müdürlüğün görevleri şunlardır:

a) Hazinenin özel mülkiyetinde; Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz malların yönetimine ilişkin hizmetleri, gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yaparak yürütmek,

b) Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, kiralanması, trampası ve üzerinde sınırlı ayni hak tesisi, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve bu yerler için gerekli görülen hallerde kullanma izni verilmesi işlemlerini yapmak,

c) Devlete intikali gereken taşınır ve taşınmaz malların ve hakların Hazineye mal edilmesi işlemlerini yürütmek, taşınmaz malların tescilini, taşınır malların tasfiyesini sağlamak,

d) Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerden kamu hizmeti için kullanılması gerekli olanları; genel, katma ve özel bütçeli idarelere tahsis etmek ve tahsis amacının ortadan kalkması veya amaç dışı kullanılması halinde tahsisi kaldırmak, tahsisi kaldırılan taşınmaz mallar üzerinde Hazine dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına ait yapı ve tesisleri tasfiye etmek, tasfiyeye ilişkin esas ve usulleri belirlemek,

e) Devlete ait konutları yönetmek, kamu kurum ve kuruluşlarına ait konutların yönetimi konusundaki politikaları belirlemek, her yıl yurtiçi ve yurtdışındaki kamu konutlarının kira ve yakıt bedelleri ile işletme, bakım, onarım esaslarını tespit etmek,

f) Hazineye ait taşınmaz malların envanter kayıtlarını tutmak ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının taşınmaz mallarının envanter kayıtlarının tutulmasına ilişkin esas ve usulleri belirlemek,

g) Bakanlık adına yapılacak kamulaştırma işlemlerini yürütmek ve diğer genel bütçeli kuruluşların kamulaştırdığı yerlerin Hazine adına tescilini sağlamak,

h) Kanunlar ve antlaşmalar gereğince muayyen zümrelere izafetle el konulması gereken para, mal ve hakların işlemlerini yapmak ve tasfiyelerini sonuçlandırmak,

i) Bakanlık hizmet binaları ve İçişleri Bakanlığının görüşünü almak suretiyle hükümet konaklarının yapımını programlamak, satın alma işlemlerini yürütmek ve bunların onarımlarını yapmak,

j) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmaz mallar üzerindeki yönetim esaslarını tespit etmek,

k) Kamu kurum ve kuruluşlarının taşınmaz mal edinme ve yönetimine ilişkin olarak hazırlayacakları kanun, tüzük ve yönetmelik tasarıları hakkında görüş bildirmek,

l) Kamu mallarına ilişkin politikaları tespit etmek,

m) Hazine mallarıyla ilgili diğer mevzuatla Bakanlığa verilen görevleri yürütmek,

n) Görev alanına giren konulardaki alacakların süresinde ve mevzuata uygun olarak takip edilerek tahsil aşamasına getirilmesi için gerekli tedbirleri almak,

o) Teşkilat ve görev alanına giren işlemleri kontrolörleri vasıtasıyla incelemek ve denetlemek.

2. MİLLİ EMLAK OTOMASYON PROJESİ (MEOP)

Milli Emlak Otomasyon Projesi'nin (MEOP), çıkış noktası hazine taşınmazlarının ve genel müdürlüğün sorumluluk alanındaki diğer işlemlerin yönetimine çağdaş ve farklı çözümler sunabilmektir. Proje ile ilgili ilk çalışmalar, genel müdürlük bünyesinde Bilgi İşlem Merkezinin 1996 yılında oluşturulmasından yaklaşık 1 yıl öncesinden başlamıştır. Bu tarihlerden itibaren eleman, sistem analiz ve tasarımı, finansman, fiziksel yerleşim alanı ve proje yönetimi konularında etkin çözümler sunularak MEOP'un kamuda örnek bir proje haline getirilmesine zemin hazırlanmıştır.

MEOP kapsamında yürütülen otomasyon faaliyetleri, 1996 yılında genel müdürlük ve 2 ilde yapılan çalışmalar ile başlamış, Bilgi İşlem Merkezi bünyesinde gerçekleştirilen ihale şartnameleri temel olmak üzere 1997 yılında 6 ilde, 1998 yılında 13 ilde, 1999 yılında 21 ilde, 2001 yılında 41 ilde, 2002 yılında ise 81 il ve tüm ilçelerde tamamlanmıştır. Bu işlemlerin sürekli ve uyumlu olarak sürdürülmesi doğrultusunda eğitim çalışmaları koordine edilmiş ve başta programcılık eğitimi olmak üzere uzmanlık eğitimleri, işletmen ve operatör eğitimleri ve uç kullanıcı eğitimleri yapılmıştır.

MEOP, kamudaki kendi alanında kalan tüm projeler içerisinde alternatif bir projedir. Çalışmalar kapsamında yapılanlar; dünya bankası, danışman firma, yerli ve yabancı uzman ile özel şirket desteği olmadan kısa süreli ve düşük maliyetli olarak kendi özgücü ile tamamlanmıştır.

2.1 Milli Emlak Otomasyon Projesinin Amaçları

Proje, ilk başladığı zamanlardan itibaren kesin hatlarıyla belirlenmiş hedeflere sahiptir. Aşamalı olarak gerçekleştirilen bu hedefler dört tane olup aşağıdaki öncelikleri kapsamaktadır.

a) Merkez ve taşra teşkilatının tam otomasyonu

b) Taşınmaz mal bilgi bankasının oluşturulması

c) Ofis otomasyonunun kurulması

d) Milli emlak bilgi sistemlerinin oluşturulması

Bugün gelinen noktada MEOP kapsamında Milli Emlak Bilgi Sistemlerinin (MEBS) oluşturulması tamamlanmış bulunmaktadır. Bu kapsamda, merkez ve taşra teşkilatının değişik kademelerinde bulunan kullanıcılar yetki ve sorumluluk esaslarına göre Taşınmaz Bilgi Sistemi ile Diğer İşlemler Bilgi Sistemini kullanabilmekte, Karar Destek Sistemi (KDS) ve Yönetim Bilgi Sistemi (YBS) modülleri üzerinden istedikleri sorgulamaları yapabilmektedirler. Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) alanında yapılan çalışmalar belli alanlarda tamamlanmış olup MBES ile entegrasyonu sağlanmış bulunmaktadır. MEOP bünyesinde bilgi sistemleri kapsamında yapılan çalışmaların özeti Şekil 1'de görülmektedir.

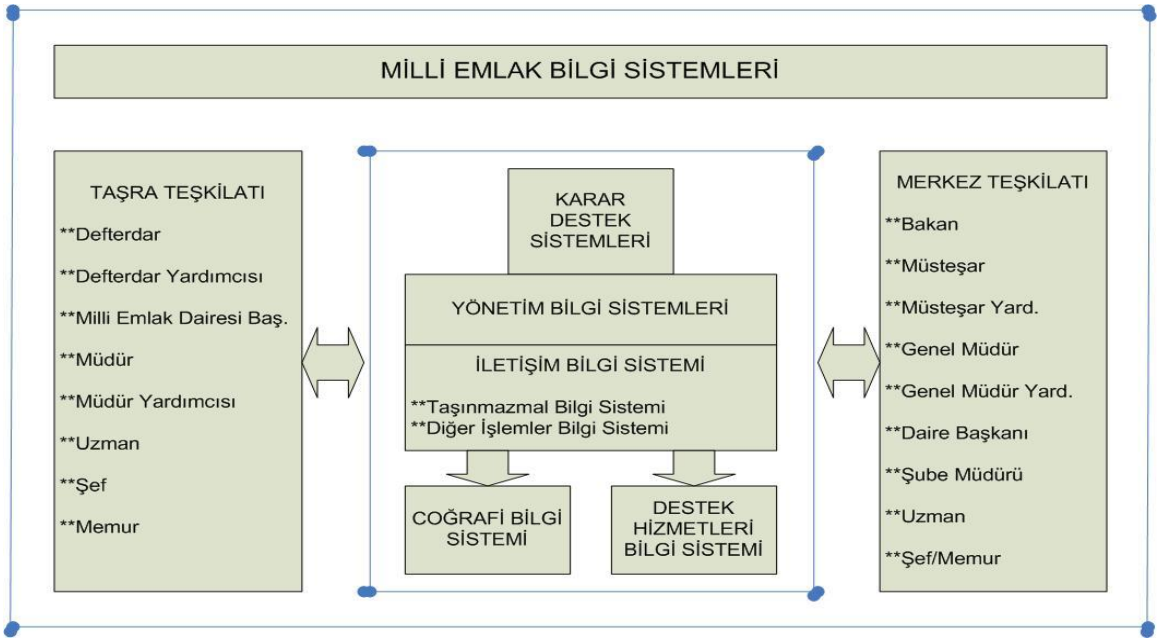

Şekil 1: Milli Emlak Bilgi Sistemlerinin Genel Yapısı

2.2 Milli Emlak Otomasyon Projesinin Genel Yapısı

2.2.1 MEOP'un Veritabanı Yapısı

MEOP uygulamalarının geliştirilmesi İstemci/Sunucu (Client/Server) mimarisi üzerinde ilişkisel veritabanı ve nesne yönelimli uygulama araçları kullanılarak yapılmıştır. Kullanılan veritabanı yönetim sistemi olarak SYBASE teknolojisi, uygulama geliştirme yazılımı olarak da Power Builder seçilmiştir. MEOP'un etkin bir şekilde çalışabilmesi için çok sayıda modül, tablo, referans tablosu, index, trigger, procedure gibi bileşenler oluşturulmuştur. MEOP içerisinde oluşturulan veritabanı bileşenleri ile program çıktıları ve bunların sayısal büyüklükleri Tablo 1'de görülmektedir.

MODÜL SAYISI	134
TABLO SAYISI	237
REFERANS TABLO SAYISI	93
KOLON SAYISI	3,945
İNDEKS SAYISI	272
TRİGGER SAYISI	434
PROCEDURE SAYISI	152
PENCERE SAYISI	514
RAPOR SAYISI	302
İSTATİSTİK SAYISI	216
GRAFİK SAYISI	114

Tablo 1: Milli Emlak Otomasyon Projesinin Veritabanı Yapısı

2.2.2 MEOP Uygulama Programları

Bölüm 2'de belirtildiği gibi MEOP 81 il ve tüm ilçelerde çalışmakta ve bu birimlerde girilen tüm bilgiler anlık olarak güncellenmektedir. MEOP, kendisinden beklenen yararları gösterebilmek adına her biri ayrı bir proje olarak ele alınabilecek 30 kadar programla desteklenmiştir. Tüm kullanıcıların tek bir ana pencere üzerinden erişebildikleri MEOP programlarının ana giriş ekranı Şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 2: MEOP Giriş Ekranı ve Uygulama Programları

Taşınmaz İşlemleri başlığı altında yer alan programlar genel anlamda Milli Emlak Genel Müdürlüğüne 178 sayılı KHK ile verilmiş görevlerin yerine getirilmesi amacıyla oluşturulmuştur. Diğer İşlemler başlığı altındaki programlar ise kurumsal etkinliği arttırmak amacıyla kullanılan destek programlarıdır. Milli Emlak Otomasyon Projesinin altında yer alan programlardan belli başlıları şunlardır:

2.2.2.1 Taşınmaz Programı

Hazine adına tescilli taşınmazların, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan ve bir şekilde hazine ile ilişikli taşınmazların özellikle hukuksal bilgilerinin tutulduğu programdır. Program, sözü edilen üç tip taşınmaz grubuna yönelik işlemleri desteklemektedir. Bunlar; tescilli taşınmazlar, tescilsiz taşınmazlar ve ilişikli taşınmazlardır.

Taşınmaz programı aracılığı ile bahsedilen taşınmaz cinslerine ait hukuksal verilerin girişi yapılmaktadır. Bu doğrultuda il, ilçe, mahalle/köy, yüzölçümü, cinsi, ada, pafta, parsel, hisse durumu, imar durumu, edinme şekli, şerh, beyan, hak ve mükellefiyet, tespit, tescil, geldi-gitti bilgileri gibi girişler yapılmakta ve ilgili taşınmazların resimleri eklenebilmektedir. Taşınmaz programı vasıtasıyla yapılan girişler ayrıca diğer programlar tarafından da doğrudan kullanılabilmekte ve işlem görebilmektedir.

Bu veri girişleri ile ülkemizde, hazine taşınmazlarına yönelik olarak Taşınmaz Bilgi Bankası oluşturulmuş olup şu an itibarıyla yaklaşık 2.800.000 adet taşınmaz verisi sistemde kayıt altına alınmıştır. Bunların yanında kurulan bilgi bankasındaki verilerden çok değişik kriterlere göre istenilen formatlarda rapor, istatistik, grafik ve matbu yazışmaların alınması sağlanmıştır. Taşınmaz programı ile ilgili veri girişinin yapılarak alt sistemlere geçişin sağlandığı arayüz Şekil 3'te gösterilmiştir.

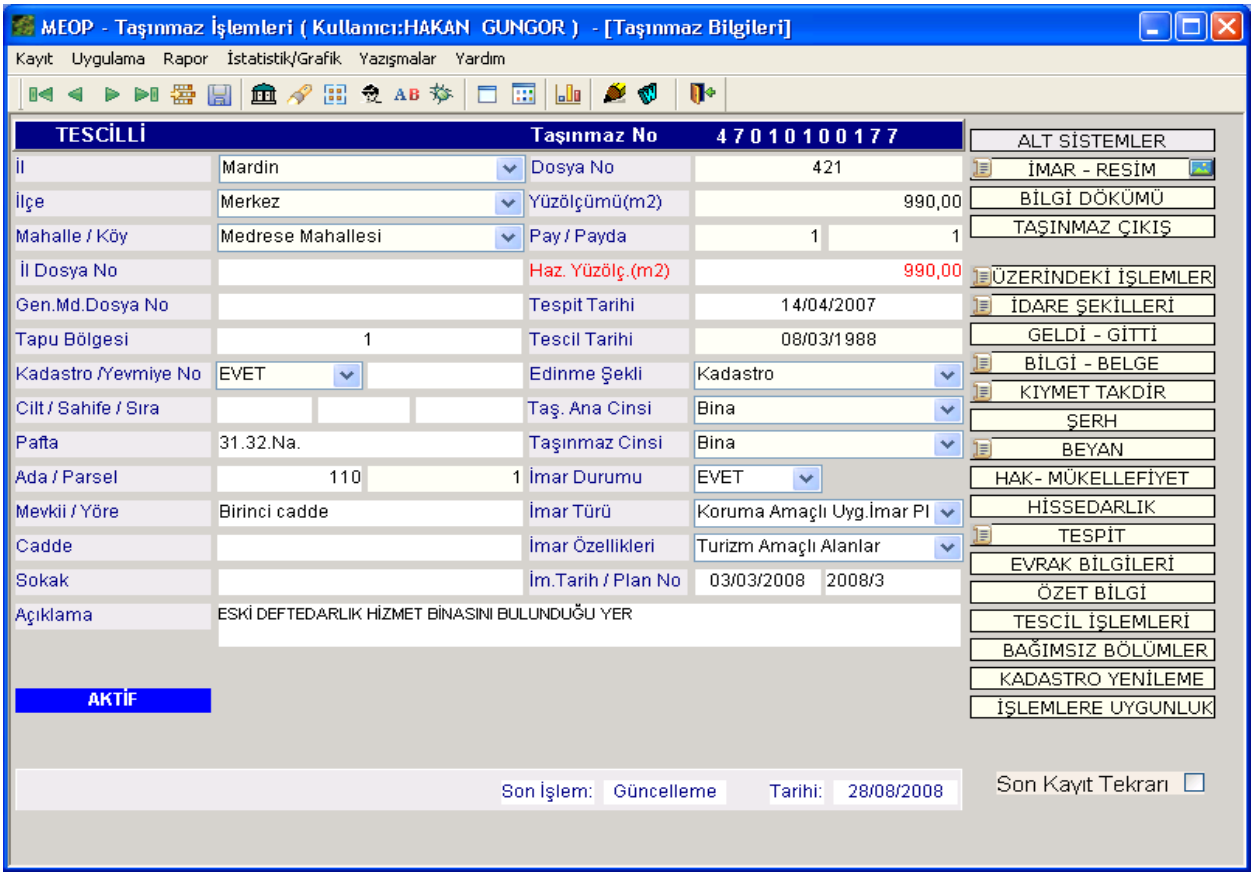

Şekil 3: MEOP Taşınmaz İşlemleri Program Arayüzü

2.2.2.2 Satış Programı

Hazinenin özel mülkiyetindeki ve Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların en önemli tasfiye yöntemi satıştır. Satış işleminde amaç, elde edilecek gelirlerin ekonomiye kazandırılmasıdır. Taşınmaz mal satışı ile ilgili birçok kanunda düzenlemeler yapılmıştır. Milli Emlak Genel Müdürlüğünün çıkarttığı tebliğ ve genelgelerle de idari düzenlemelere gidilmiştir.

MEOP kapsamında hazırlanan ve Şekil 4'te görülen satış programı ile satış işlemlerinin talep aşamasından başlayarak ihale, tahsilat ve sonuç aşamalarının bilgisayar ortamında takibi yapılabilmektedir. Amaç, satış işleminin her aşamasını takip etmek, işlemlerin en kısa sürede ve en doğru şekilde gerçekleşmesini sağlamaktır.

Hazırlanan bu program ile ülke genelinde satışa konu olan tüm taşınmazlara ait veri girişlerinin bütün aşamalar için yapılması, matbu nitelikteki tüm yazışmaların bilgisayar ortamındaki veriler kullanılarak alınması, verilerden yararlanılarak çok değişik kriterlere göre istenilen formatlarda rapor, istatistik ve grafiklerin alınmasını sağlamıştır.

Genel olarak hazineye ait taşınmazların satın alma talepleri Milli Emlak Genel Müdürlüğüne veya illerde defterdarlıklara doğrudan yapılabilmektedir. Oluşturulan Taşınmaz Bilgi Bankası ve satışa konu taşınmaz portföyü kullanılarak internet ortamında satın alma taleplerinin alınması, satış işlemine konu olan taşınmazlar için yapılan veri girişleri kullanılarak ihale aşamasındaki tüm taşınmazların internet ortamından yayınlanması sağlanmıştır.

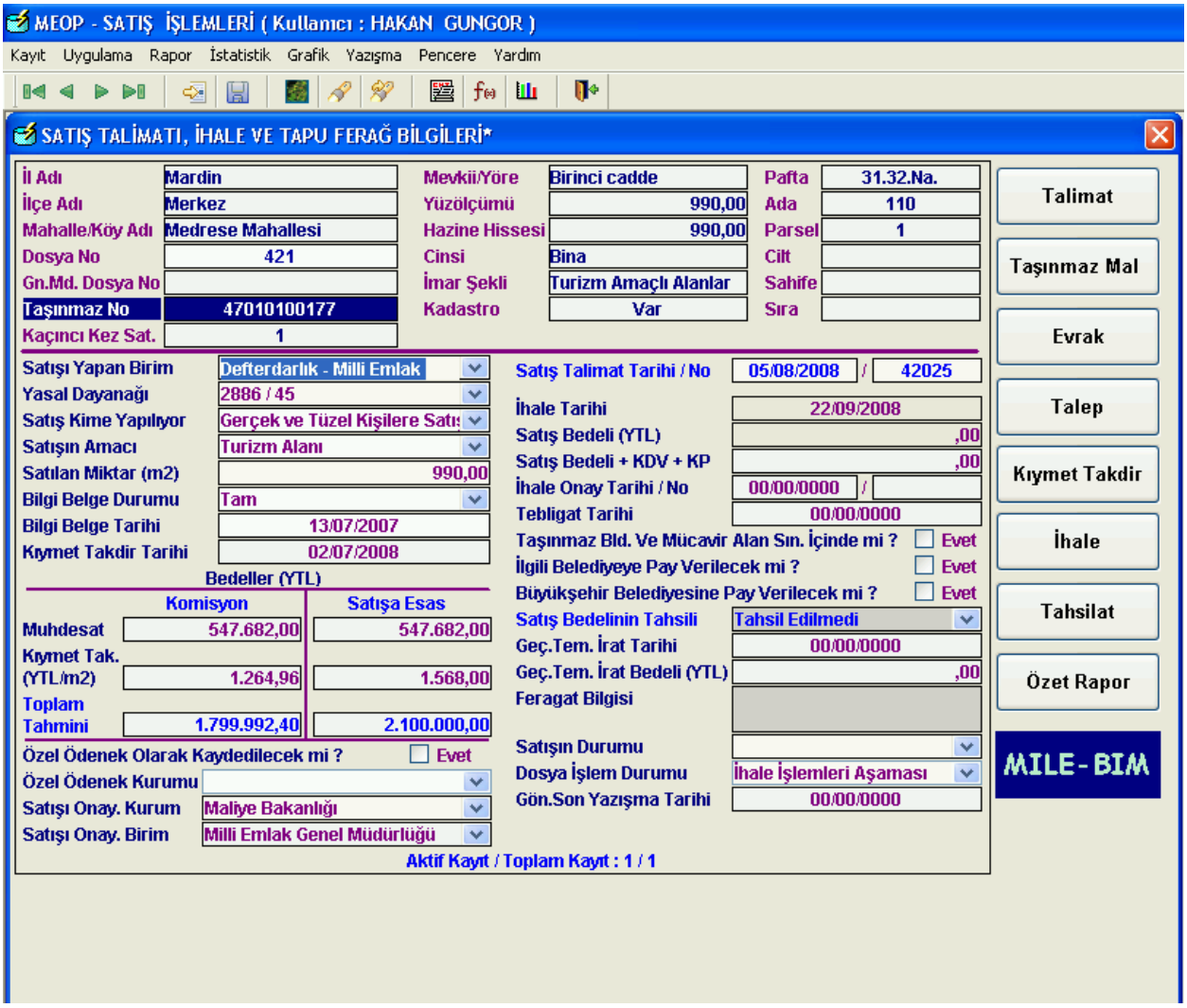

Şekil 4: MEOP Satış İşlemleri Program Arayüzü

2.2.2.3 Kira Programı

Kira işlemi, hazineye ait taşınmazlardan uygun görülenlerin belirli bir süre için belli bir bedelle, uygun görülen kiralama amacıyla kullanılmak üzere kiraya verilmesi olarak özetlenebilir. Bu konuda da birçok yasal düzenleme ve bu yasal düzenlemeler doğrultusunda uygulama birliğinin sağlanmasına yönelik tebliğ ve genelgelerle de idari düzenlemelere gidilmiştir.

Milli Emlak Otomasyon Projesi kapsamında hazırlanan kira programı hazineye ait taşınmazların kiralama işlemlerini en kısa zamanda gerçekleştirmek, kiralama işlemini her aşamada takip etmek, her türlü rapor ve istatistiği hızlı ve hatasız bir biçimde alabilmek için tasarlanmıştır. Şekil 5'te kira programının genel arayüzü görülmektedir.

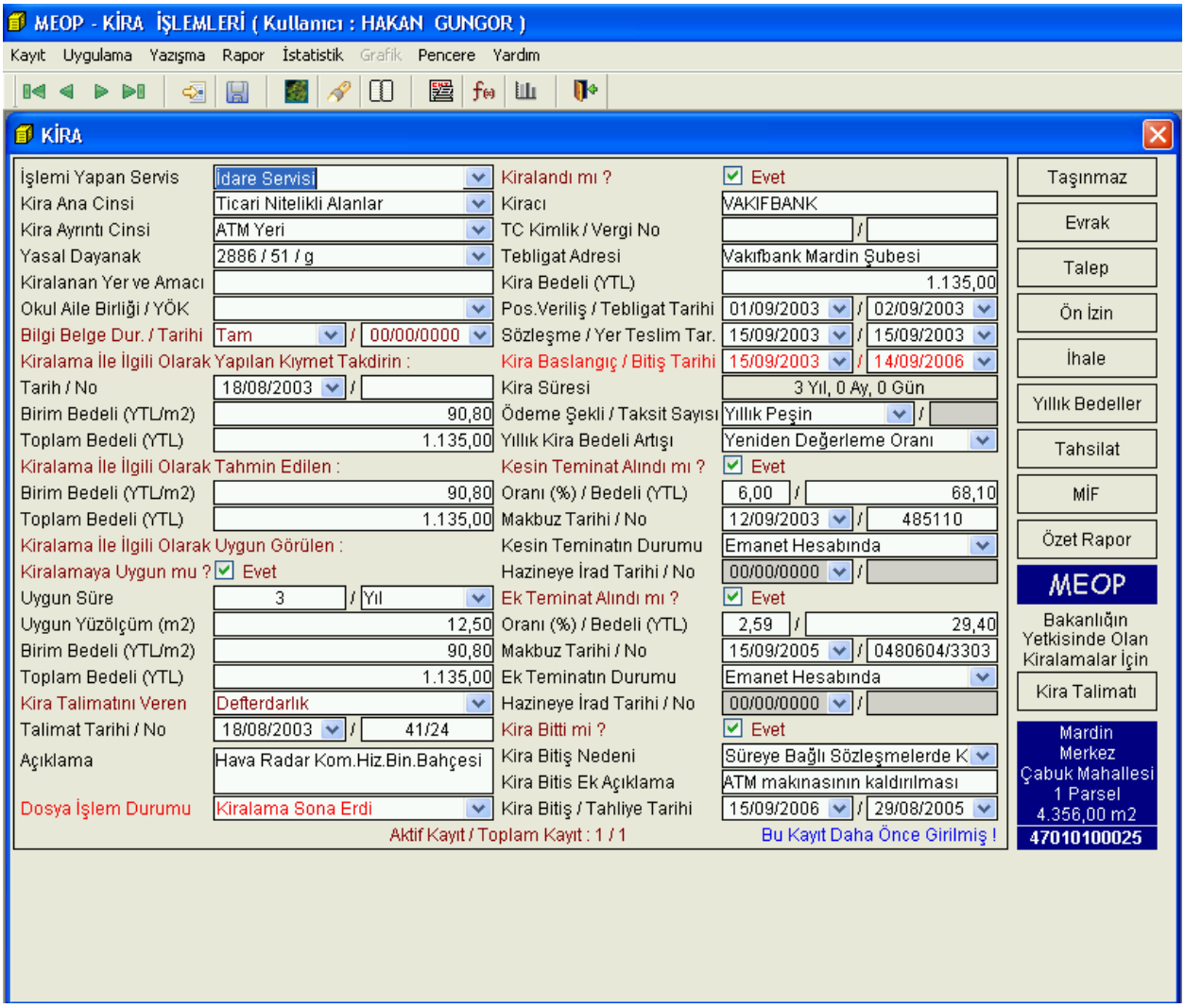

Şekil 5: MEOP Kira İşlemleri Program Arayüzü

2.2.3 Milli Emlak Otomasyon Projesinin İletişim Altyapısı

Milli Emlak Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem Merkezi faaliyetleri Emek'te bulunan birim ile Genel Müdürlükte yer alan birim arasında eşzamanlı olarak yürütülmektedir. Bu merkezlerde, alanlarında uzman personel görev yapmakta ve cbs, web, yazılım, veritabanı, işletim, iletişim, istatistik alanlarında hizmetler verilmektedir. Merkezin bu görevlerinin yanında ayrıca il sorumlulukları da bulunmaktadır.

Bilgi işlem merkezi ile gerek taşra birimleri gerekse de denetim birimleri arasında bahsedilen işlemlerin kesintisiz yapılabilmesi adına bir iletişim altyapısı tasarlanmış ve uygulamaya geçirilmiştir. Bu uygulamaya göre taşra birimleri olan il ve ilçelerde yapılan veri girişleri il merkezlerinde bulunan sunucularda tutulmakta ve bu veriler anlık eşzamanlı periyotlarında replike edilerek (kopyalanarak) Genel Müdürlükte bulunan merkez sunucusuna aktarılmaktadır. Bu şekilde oluşturulan Bilgi Bankası ile ilgili tüm kullanıcılara gerçek zamanlı ve güncel bilgiler sunulabilmektedir.

Tüm illerde ve Genel Müdürlük ile Emek Bilgi İşlem Merkezi'nde günlük olarak veritabanı kartuş yedekleri ve girilen kayıtların yedekleri çeşitli programlar vasıtası ile alınmaktadır.

Bu bilgiler ışığında oluşturulan MEOP'un iletişim altyapısının şeması Şekil 6'da gösterilmektedir.

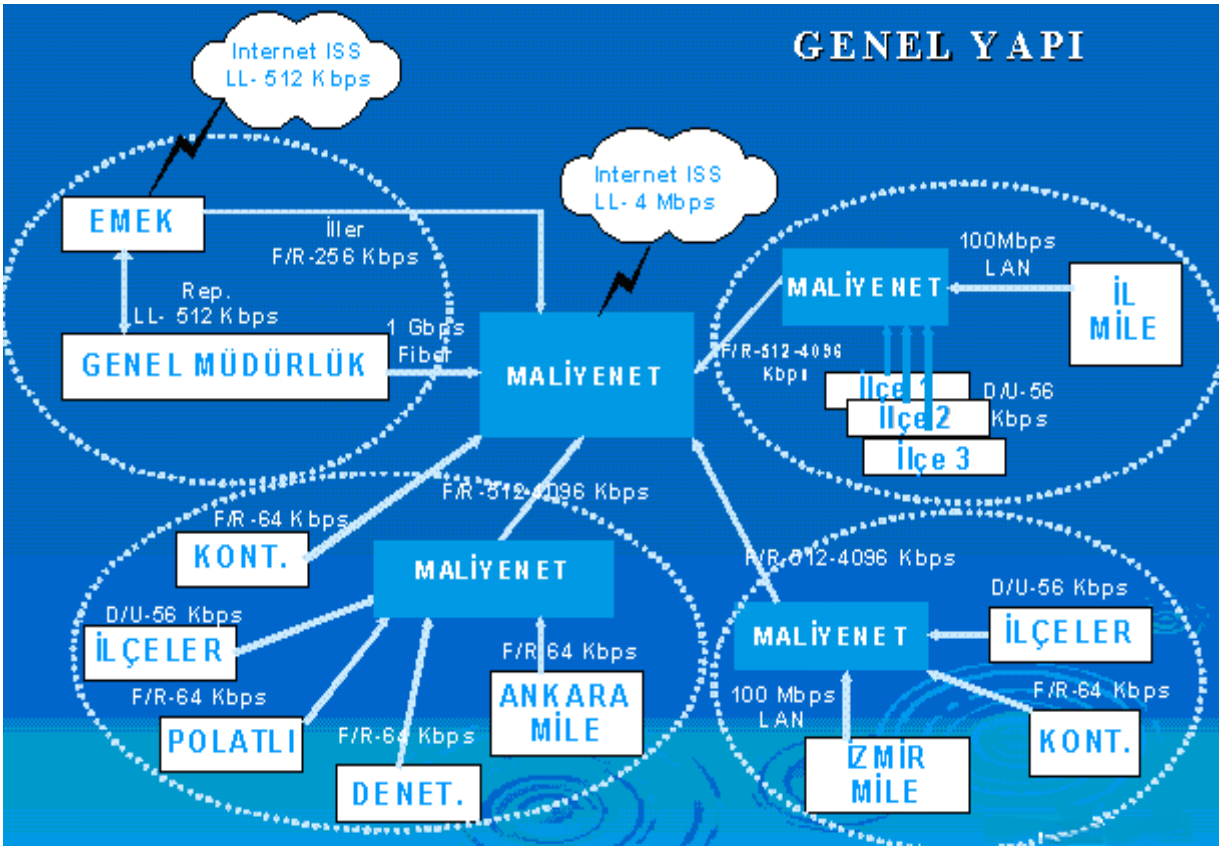

Şekil 6: MEOP'un İletişim Altyapısı

3. MİLLİ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ CBS UYGULAMALARI

Milli Emlak Genel Müdürlüğü içerisinde gerçekleştirilmesi öngörülen CBS faaliyetleri, Milli Emlak Bilgi Sistemlerinin önemli bir halkasını teşkil etmektedir. CBS uygulamalarında amaç; MEOP bünyesinde taşınmazlara yönelik yapılan tüm faaliyetlerin grafik tabanlı veriler kullanılarak genişletilmesi ve yapılan tüm uygulamaların bu tabana taşınabilmesidir. Bu amaçlara ulaşabilmek için Genel Müdürlük Bilgi İşlem Merkezinde bir CBS birimi oluşturulmuş ve tüm illerde yapılması düşünülen çalışmalar bu birimden koordine edilmeye başlanmıştır. Gelinen noktada önemli bazı uygulamalar yapılarak bu konuda geniş kapsamlı açılımlar yapılmıştır. MEOP kapsamında yapılan CBS uygulamaları genel anlamda iki tip kullanıcı grubuna hitap etmektedir. Bunlardan ilki kurum içi kullanıcılar, diğeri ise kurum dışı kullanıcılardır.

3.1 Kurum İçi Kullanıcılara Yönelik CBS Uygulamaları

MEOP CBS uygulamalarında ilk hedef kitle kurum içi kullanıcılardır. Kurum içi kullanıcılar da kendi arasında üç gruba ayrılmaktadır. Bu gruplar şunlardır:

a) Kurumda çalışan ve harita işi ile uğraşan teknik personel,

b) Kurumda Genel Müdürlük bünyesinde çalışan ve yönetim kademesinde yer alan kullanıcılar,

c) İlk iki maddenin kapsamı dışında kalan tüm kullanıcılar

Kurum kullanıcılarının talepleri CBS ekibi tarafından geliştirilen ve intranetten sunumu yapılan uygulamaları kapsamaktadır. Bu uygulamalar ada/parsel bazlı sorgulama uygulamaları, YBS-KDS tabanlı tematik harita uygulamaları ve kurumda halihazırda kullanılan CBS yazılımlarına ek menülerin yazımı şeklinde özetlenebilir.

Bu amaca yönelik olarak Ankara, İzmir, Antalya, Bursa ve Kırıkkale illeri kapsamında haritaları temin edilen ilçelerde proje bazlı çalışmalar yapılmıştır. Özellikle CAD (Computer Aided Design) ortamında bulunan veriler belirlenen programlar dahilinde CBS verisine dönüştürülerek işleme sokulmuştur. Şu anda mevcut intranet ağı üzerinden yapılabilen bu uygulamalardan ada/parsel bazlı sorgulama uygulamaları, ada ve parseli bilinen bir

hazine taşınmazına yönelik gerçekleştirilebilmektedir. Bu doğrultuda, Şekil 7'de görülen arayüz vasıtası ile istenilen taşınmaz bulunabilmektedir.

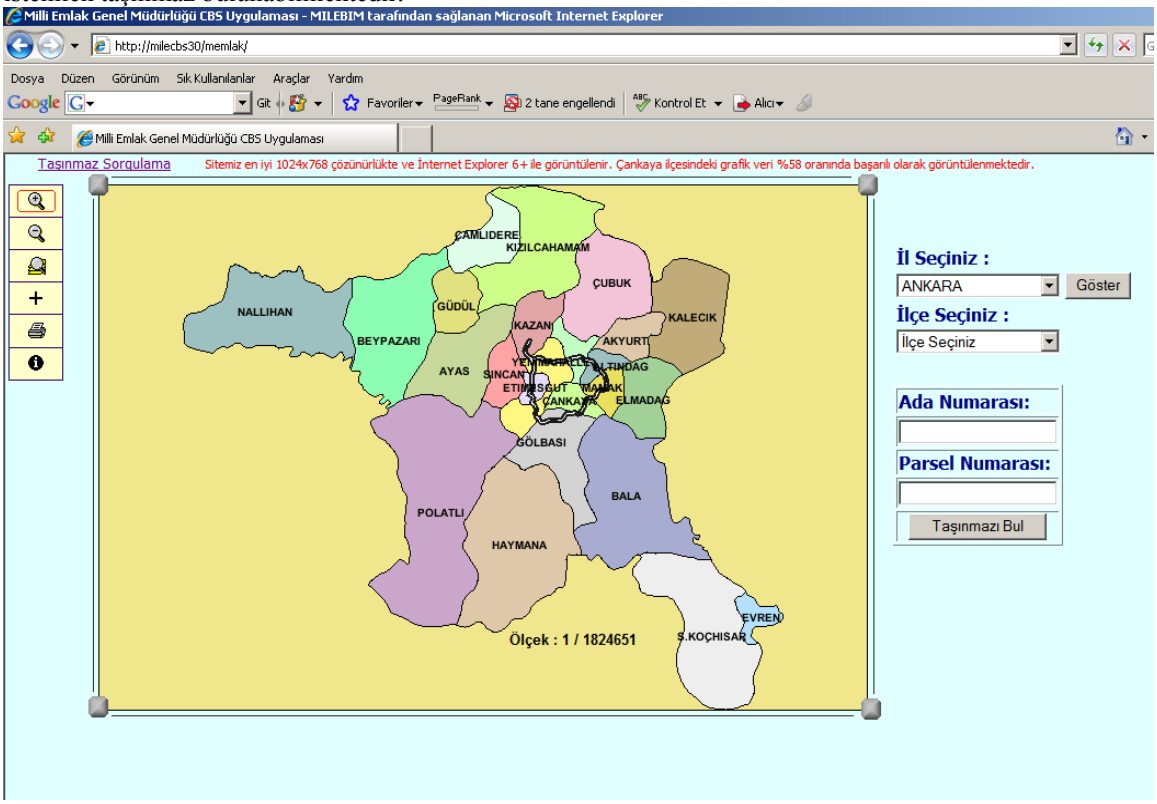

Şekil 7: CBS Uygulamaları Ana Sorgu Ekranı

Şekil 8'de de görüldüğü gibi istenilen hazine taşınmazı sorgulandığı zaman CBS formatına getirilen grafik harita verileri MEOP'un semantik veritabanı ile eşleştirilerek sonuçlar ekrana taşınmaktadır. Bu sorgulama sonucu bulunan taşınmaz kendi öznitelik bilgilerinin yanında eğer varsa satış, kira, tahsis, ecrimisil gibi kurumsal bilgilerle zenginleştirilmektedir.

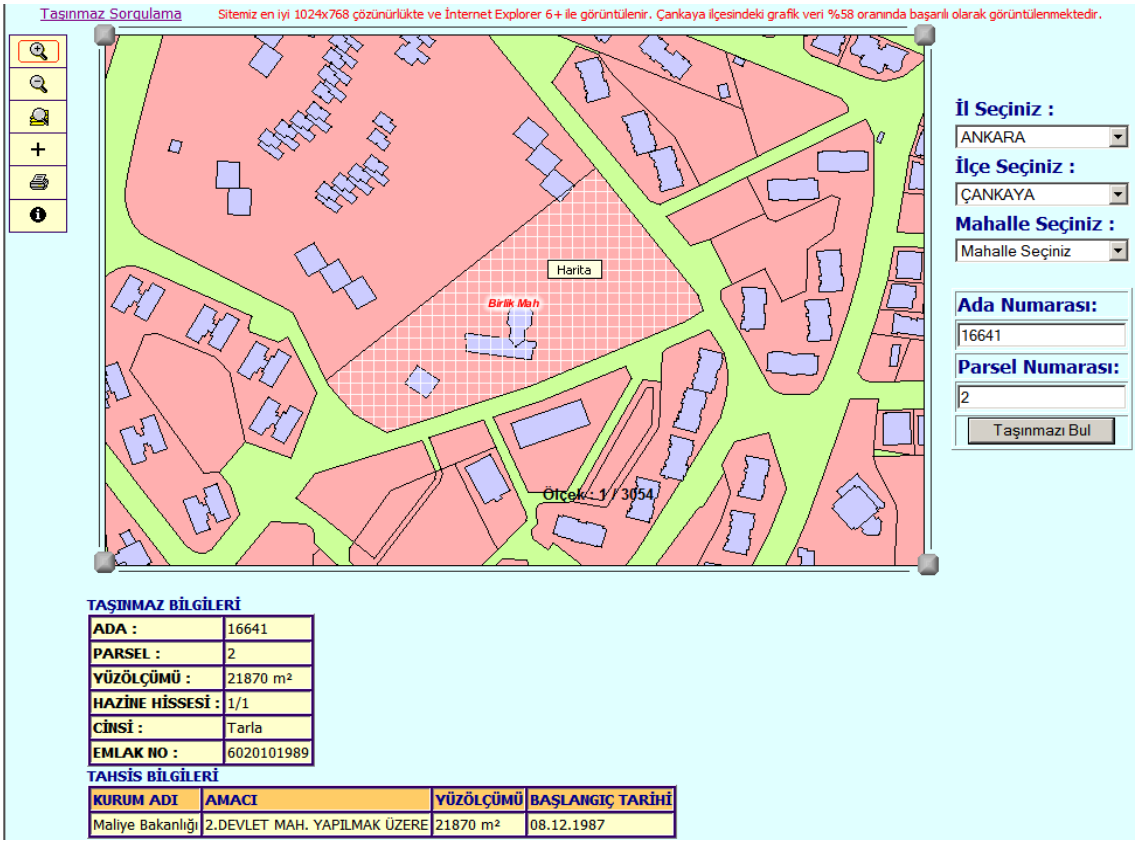

Şekil 8: CBS Sorgulama Sonucu

Kurum personeline yönelik ikinci tür CBS uygulaması YBS ve KDS'ye yönelik uygulamalardır. Bu uygulamalar daha çok yönetici düzeyine hitap etmekte ve hazine taşınmazlarına uygulanacak işlemlerde karar verme alternatiflerini sağlamakta ve doğru karar alınmasına yardımcı olunmaktadır. Google Maps kullanılarak gerçekleştirilen YBS ve KDS uygulamaları Şekil 9 ve Şekil 10'da görülmektedir.

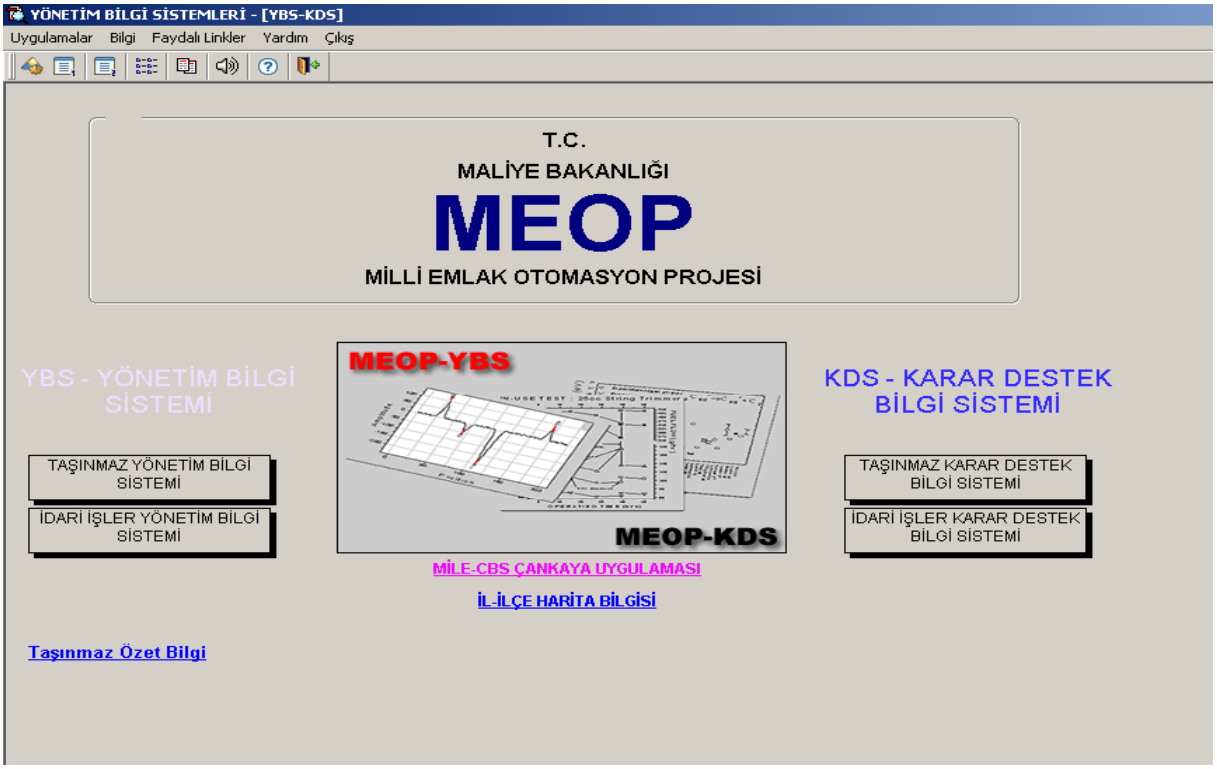

Şekil 9: YBS-KDS Uygulamaları Giriş Ekranı

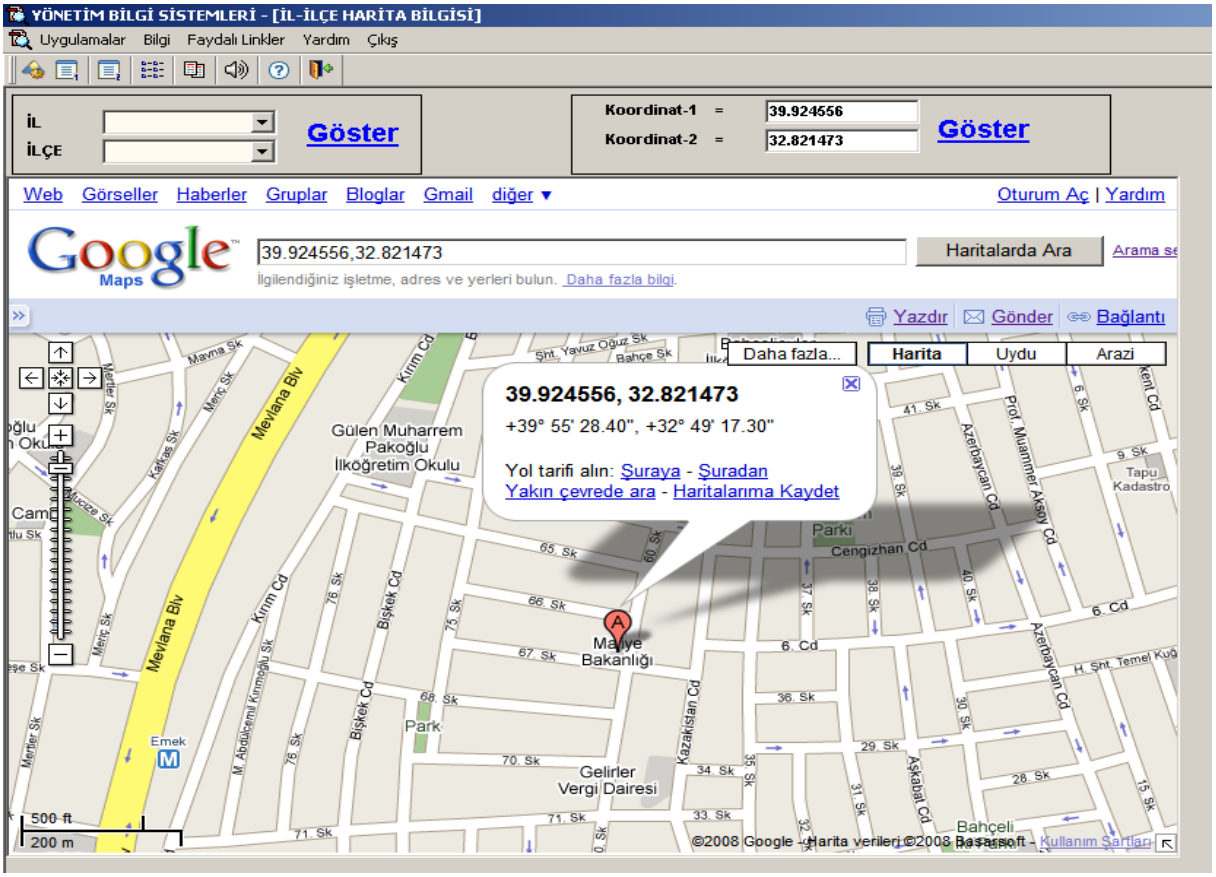

Şekil 10: YBS-KDS Sorgulama Sonuçları

3.2 Kurum Dışı Kullanıcılara Yönelik CBS Uygulamaları

Bu kapsamda yapılan çalışmalar çoğunlukla taşınmaz satın alma ve kiralama gibi taleplerle Milli Emlak Genel Müdürlüğü web sayfasını ziyaret eden kullanıcılar için yapılmaktadır. Sitede anlık olarak veritabanı sorgulamalarıyla yayımlanan taşınmaz bilgilerini, düzenlenen harita bilgileriyle eşlenik olarak aynı sayfa üzerinden siteyi kullanan uç kullanıcılara gösterimi bu kapsamda ele alınan uygulamalardır. Şekil 11'de kurum dışı kullanıcılara yönelik yapılan uygulamalardan bir örnek görülmektedir.

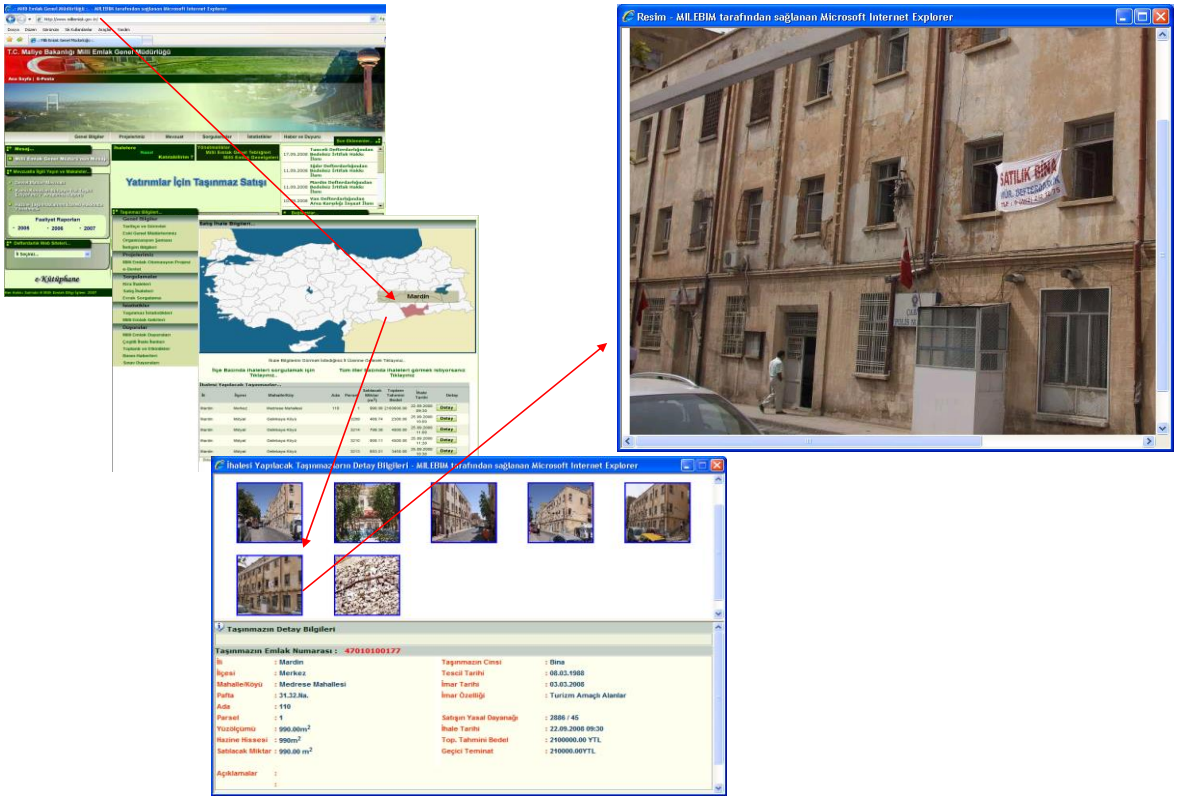

Şekil 11: Kurum Dışı Kullanıcılara Yönelik CBS Uygulaması

4. SONUÇLAR

Bilgi kavramının ekonomik, sosyal ve siyasi yönlerden kilit bir noktaya taşınması sonucu bilgiyi üreten ve ürettikleri bilgileri doğru bir şekilde kullanan ülkeler diğerlerine göre önemli avantajlara sahip olabilmektedirler. Bu açılımla şekillenen bilgi toplumunda bilginin yönetilmesi büyük önem arzetmektedir. Bilgi yönetiminin temel amacı da bilginin anlamlı hale getirilerek ona ihtiyacı olan herkesin kullanılabilmesine ve yararlanılabilmesine hazır hale getirilmesidir.

Bilgi toplumunda bilginin doğru ve anlamlı bir şekilde yönetilmesi gerçeğinden hareketle Milli Emlak Genel Müdürlüğü bünyesinde 1996 yılından itibaren başlatılan Bilgi İşlem Merkezi çalışmalarında çok önemli uygulamalara imza atılarak kamuda kendi alanında örnek alınacak projeler ortaya konulmuştur. Projenin ilk başladığı yıllara bakıldığında hiçbir teknolojik yapılanmanın olmadığı, yazılım, donanım ve personel açısından istenilen düzeyin çok gerisinde bir tablonun olduğu görülmekteydi. O tarihlerden itibaren yapılan doğru tercihler ile konusunda uzman personel temin edilerek yazılım, donanım ve diğer unsurlarda büyük teknolojik ilerlemeler sağlanmıştır. Kurumun kendi öz imkanlarıyla gerçekleştirdiği bu süreç sonucunda Türkiye'nin tamamına yayılan tüm hazine taşınmazları kayıt altına alınarak büyük bir Taşınmaz Bilgi Bankası oluşturulmuş ve kurumun kendisine özgü gerçekleştirdiği çalışmalar da bu kapsamda sisteme aktarılmıştır. Gelinen noktada Türkiye yüzölçümünün yarısından fazlasını oluşturan hazine taşınmazları, ülkenin makro politikalarına yön verebilecek şekilde düzenlenmiştir.

Mevcut durumda, kurum personeli kendi sorumluluk alanında bulunan tüm taşınmazları görebilmekte, üzerindeki satış, kira, ecrimisil gibi işlemleri takip edebilmekte ve gerektiği durumlarda müdahale edebilmektedir. Kurum dışı kullanıcılar ise satış ve kiralanacak hazine taşınmazlarına ulaşabilmekte ve web sitesi üzerinden doğrudan talepte bulunabilmektedir. Kurumsal anlamda yapılan CBS çalışmalarında temel amaç, burada bahsedilen ve Milli Emlak Genel Müdürlüğünün sorumluluk alanındaki tüm işlemleri bir CBS projesi altında gerçekleştirebilmektir. Bir CBS projesi için gerekli semantik veritabanı kurumda mevcut olup, harita bilgileri ilgili kurumlardan temin edilmektedir. Bu bilgilerin veritabanı mantığı ile kullanılması ve eşleştirmelerinin tamamlanması ile CBS alanında uygulamalar yapılabilmektedir. Bu konuda, Ankara, İzmir, Bursa, Antalya ve Kırıkkale'de başarılı uygulamalar gerçekleştirilmiştir.

Harita bilgilerinin diğer kurumlardan alınmasında ve alınan bilgilerin zaman zaman standart dışı olması ülkemizde CBS alanında çalışanlar için temel sorun oluşturmaktadır. Bu sorunların giderilmesi için kurumsal

koordinasyon oluşturulması şarttır. Bu açıdan bakıldığında Milli Emlak Genel Müdürlüğü diğer kurumlarla ortaklaşa yürütülen;

HGK ile Bakanlıklar Arası Harita İşlerini Planlama Koordinasyon Kurulu Toplantılarına (Yıllık),
TKGM Harita Bilgi Bankası Çalışmalarına (Sürekli),
TKGM Eylem 47 ve Eylem 35 Çalışmalarına (Sürekli),
TKGM Ulusal Coğrafi Veritabanı Çalışmalarına (Sürekli),
HKMO 3 Nolu CBS Komisyonu Çalışmalarına (Sürekli),
HKMO Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı (Yıllık)

çalışmalarına katkı vermektedir.

MEOP kapsamında yürütülen CBS çalışmaları ada/parsel uygulamaları ve YBS-KBS tabanlı olarak kullanılmaktadır. Bundan sonraki hedefler ise grafik verilerin elde edildiği tüm birimlerde bu işlemleri gerçekleştirmek ve MEOP üzerinde yapılan tüm işlemleri projelendirmek ve rapor, istatistik ve grafik sunumlarını bir CBS projesi kapsamına alabilmektir. Bu bahsedilenlerin gerçekleştirilmesi ile ülkemiz için çok önemli bir konumda olan hazine taşınmazlarının etkin yönetimi gerçekleştirilebilecek ve ülkemizi bilgi toplumuna taşıyacak önemli açılımlar sağlanabilecektir.

KAYNAKLAR

ERMİŞ A. (2008), "Milli Emlak Otomasyon Projesi", http://www.milliemlak.gov.tr/_projelerimiz/meop/prj_meop.htm, (22.09.2008)

ERMİŞ A. (2008), "E-Devlet Projesi", http://www.milliemlak.gov.tr/_projelerimiz/e_devlet/e_index.htm, (17.09.2008)

Milli Emlak Genel Müdürlüğü, (2008), "Milli Emlak Genel Müdürlüğünün Tarihçesi", http://www.milliemlak.gov.tr/_genelbilgiler/gorevler/tar_gor.htm, (13.09.2008)

Milli Emlak Genel Müdürlüğü, (2008), "Milli Emlak Genel Müdürlüğünün Görevleri", http://www.milliemlak.gov.tr/_genelbilgiler/gorevler/tar_gor.htm, (15.09.2008)

Sorgulamalar için http://www.milliemlak.gov.tr/_sorgulamalar/satis/ihalesi_yapilacak_ex.asp?IL_KOD=47